TE-palvelut 2024

HE 207/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

15.11.2022 Erja Lindberg ja Mikko Mehtonen

KUNTALIITTO

Valtaa, vastuuta ja rahoitusta ei saa eriyttää

- TE2024-uudistus on toivottu rakenteellinen muutos ja Kuntaliitto kannattaa kuntapohjaiseen TE-järjestämismalliin siirtymistä
- TE-palvelujen siirto kuntiin on merkittävä ja iso tehtävä, jossa onnistuminen taataan parhaiten antamalla järjestämisvastuu jokaiselle kunnalle
- Yhteistoimintavelvoite ja toiminnan arviointimenettely yhdistettynä valtioneuvoston päätösvaltaan muodostavat uuden ohjausmekanismin, joka rajoittaa tarpeettomasti kunnallista itsehallintoa
- Myös valvontaan liittyvät kokonaisuudet monimutkaistuisivat vastuiden eriyttämisen seurauksena
- Tämä lakiesitys antaa myös suuntaa siihen, kuinka kunnille tullaan jatkossa antamaan tehtäviä

KUNTALIITTO

KUNTALIITTO

TE25-uudistuksen talousvaikutukset

Mikko Mehtonen

11.10.2022

Uuden kunnan tehtävät

Nettokäyttökustannukset[1] mrd.€

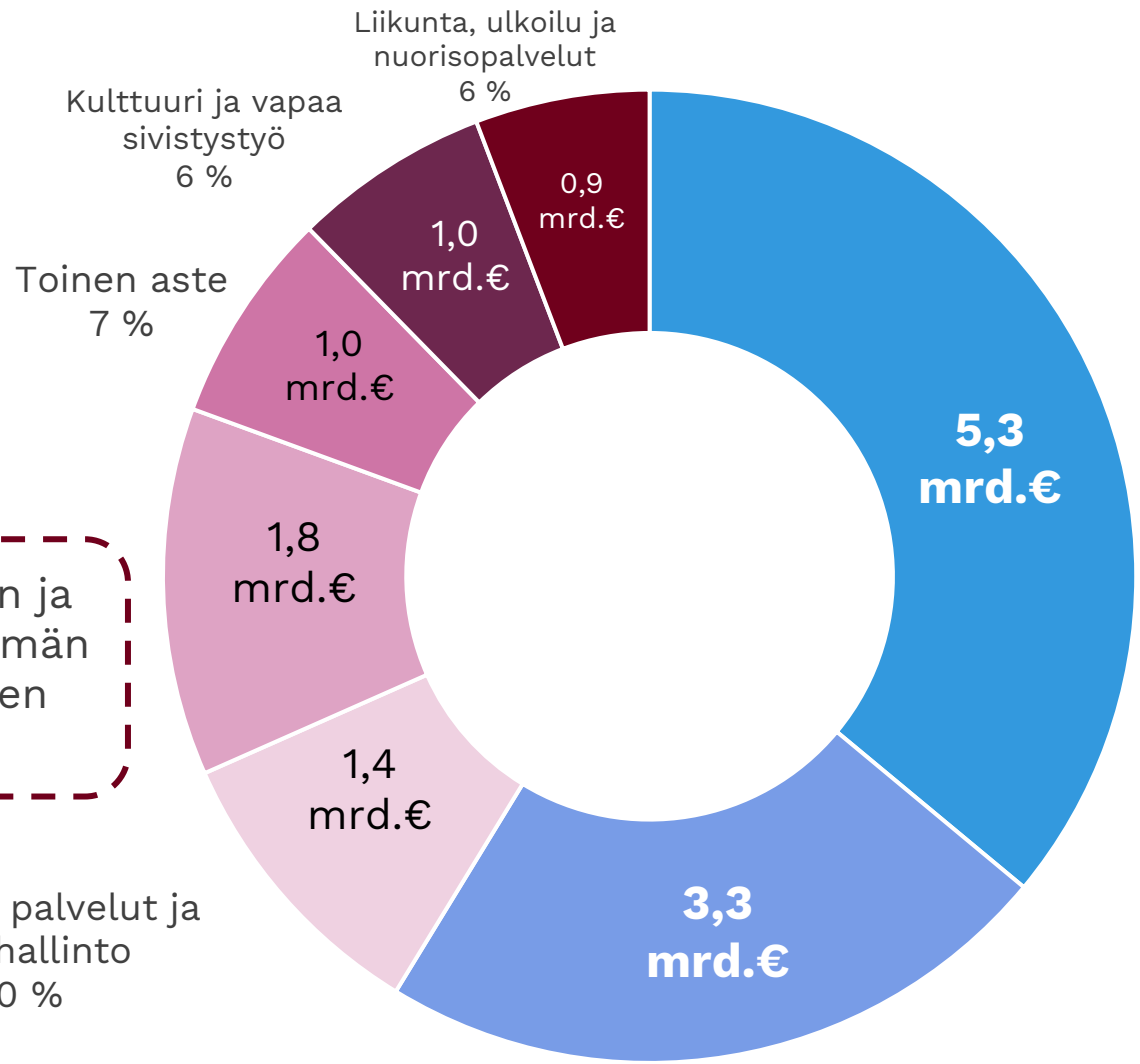

Työllisyyden ja elinkeinoelämän edistämisen tehtävässä on huomioitu arvio valtiolta kunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannuksissa. Tämä lisäksi luvuissa on huomioitu arvio kuntien omista panostuksista.

1) Nettokäyttökustannukset kuvaavat kuntien verorahoituksella katettavaa osuutta palveluiden kustannuksista. Kustannuksia laskettaessa bruttokustannuksista on vähennetty toimintatuotot kuten myynti- ja maksutuotot. Nettokäyttökustannukset vastaavat tuloslaskelman toimintakatteen ja poistojen summaa siten, että niissä on huomioitu myös kustannuslaskennalliset erät kuten sisäiset vuokrakulut ja vyörytyserät.

Päivitetty 28.3, Kuntaliitto/Mehtonen

Lähde: Tilastokeskus Kuntaliitto. Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2020 kustannukset. Keskinäiset erät eliminoituna.

TE25-uudistus muuttaa kuntataloutta

Työvoimapalveluista syntyy kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka kustannukset korvataan täysimääräisesti valtionosuuksina.

Siirtyvät palvelut

- Työvoima- ja yrityspalvelut rahoitetaan valtionosuuksilla.
- Rahoitus tarkistetaan vuosittain.
- Palveluiden rahoituksessa kahden vuoden siirtymäaika.

Menot ja tulot: +500-800 miljoonaa

Työttömyysturvamenot

- Etuuksien maksuvastuu kompensoidaan valtionosuuksina
- Korvaus lasketaan poikkileikkaustilanteessa, korotetaan indeksillä
- Jatkossa kuntien työttömyysturvamenot määräytyvät työttömänä olleiden työnhakijoiden perusteella.

Menot ja tulot: +350 miljoonaa

Kuntaliitto/Mehtonen/11.10.22
Lähde: hallituksen esitys

TE-uudistus: palveluiden kustannukset

Vuoden 2019[1)] valtion toteuman mukaan:

Siirtyvät kulut yhteensä noin 520 m€

2019

Siirtyvien palveluiden kulutaso tulee nousemaan viimeisimmistä laskelmasta.

Hallituksen esityksen mukaan siirto tehdään vuoden 2024 talousarvion tiedoilla.

Valtion vuoden 2022 talousarvion mukaan:

Siirtyvät kulut yhteensä noin 700 m€

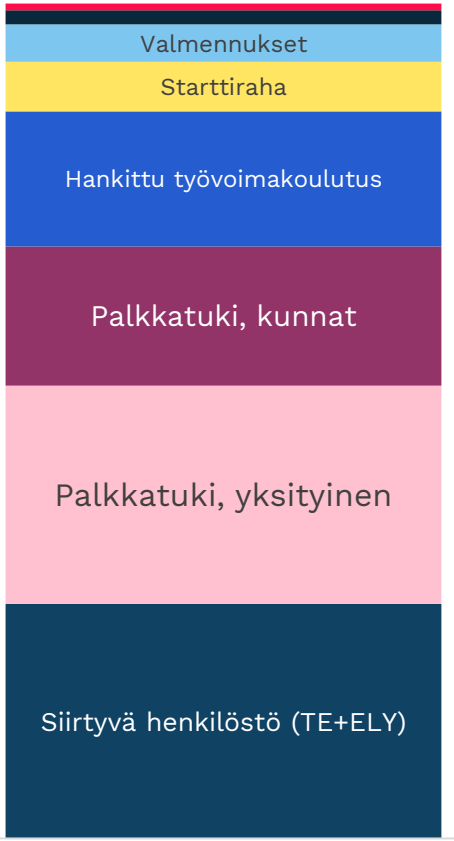

2022

1) Vuosi 2019 on viimeinen vuosi ilman koronaepidemiaa, jolta on saatavissa toteumatietoa.

Kuntaliitto/Mehtonen/11.10.22

Lähde: TEM, rahoituslaskelmat ja kustannustaso muuttuvat vielä uudistuksen edetessä ja tietopohjan tarkentuessa

TE-uudistus: etuuksien kustannukset

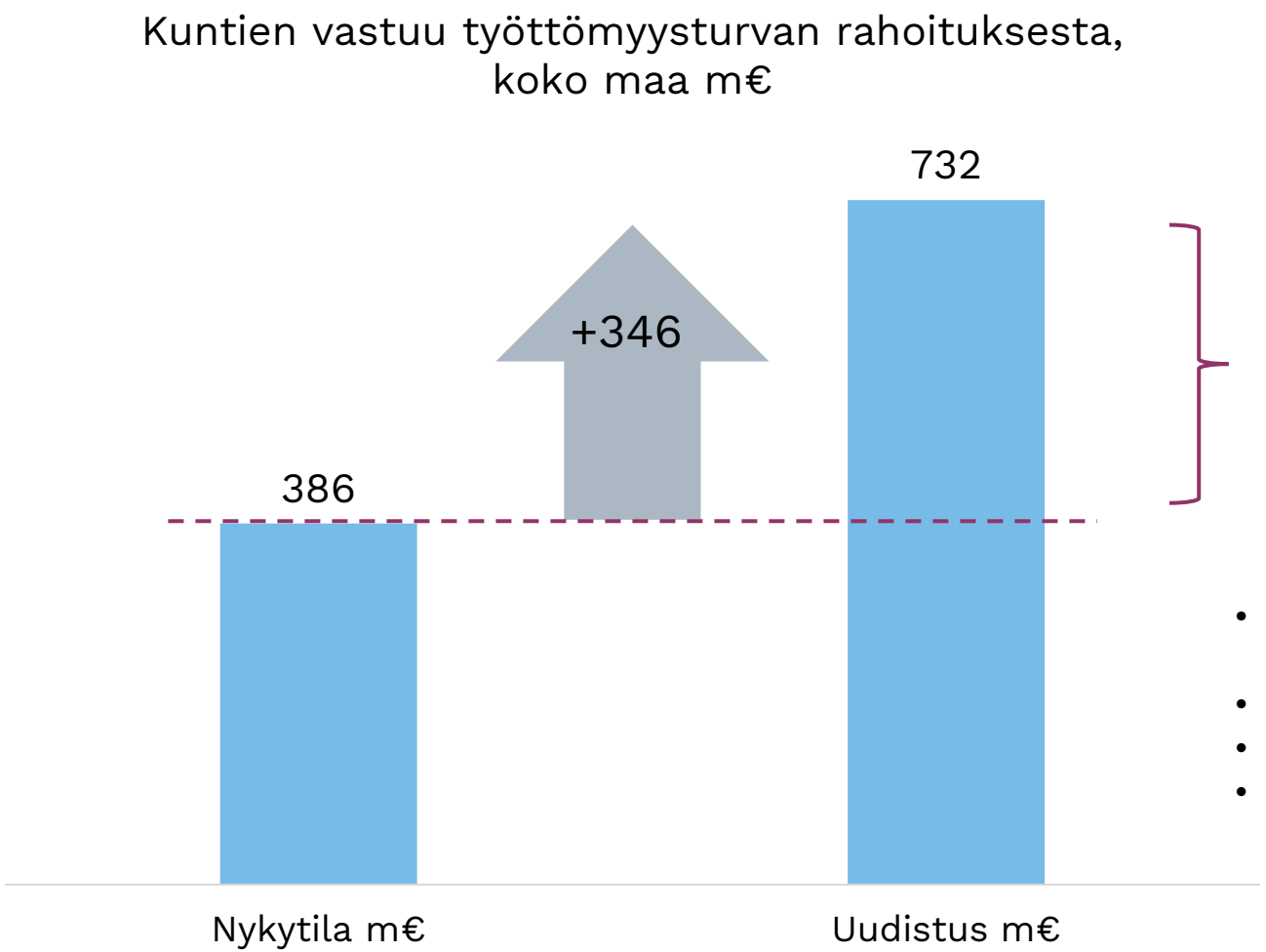

Kompensaatio +346 m€
(osana valtionosuuksia)

- Kuntakohtainen kompensaatio lasketaan poikkileikkaustilanteessa
- Kuntien välistä jakoa ei näillä näkymin tarkisteta
- Kompensaatio korotetaan vuosittain kansaeläkeindeksillä
- Kuntien välinen muuttoliike heikentää kompensaation osuvuutta tulevaisuudessa

Kuntaliitto/Mehtonen/11.10.22

Lähde: TEM, rahoituslaskelmat ja kustannustaso muuttuvat vielä uudistuksen edetessä ja tietopohjan tarkentuessa

Uudistuksen vaikutus kuntien suhdanneherkkyyteen

- Kuntien etuuskulut kasvavat välittömästi työttömyyden lisääntyessä
- Historiaan peilattuna vastuu vaihtelisi 450 miljoonan (2008) ja vajaan 900 miljoonan (2020) välillä
  - Kuntien käyttökuluista tämä vastaisi noin 2-4 prosenttia
- Valtionosuuteen sisältyvä laajan työttömyyden kriteeri kompensoi **osan** lisäkuluista (viiveellä)
- Työttömyys vähentää verotuloja
  - Yksi työllinen maksaa keskimäärin 13 000 euroa veroja[1)] vuodessa
  - Tästä kunnallisveron[1)] osuus noin 7 200 euroa

Kuvio: Paljonko kuntien etuuskulut olisivat uuden mallin mukaan olleet?

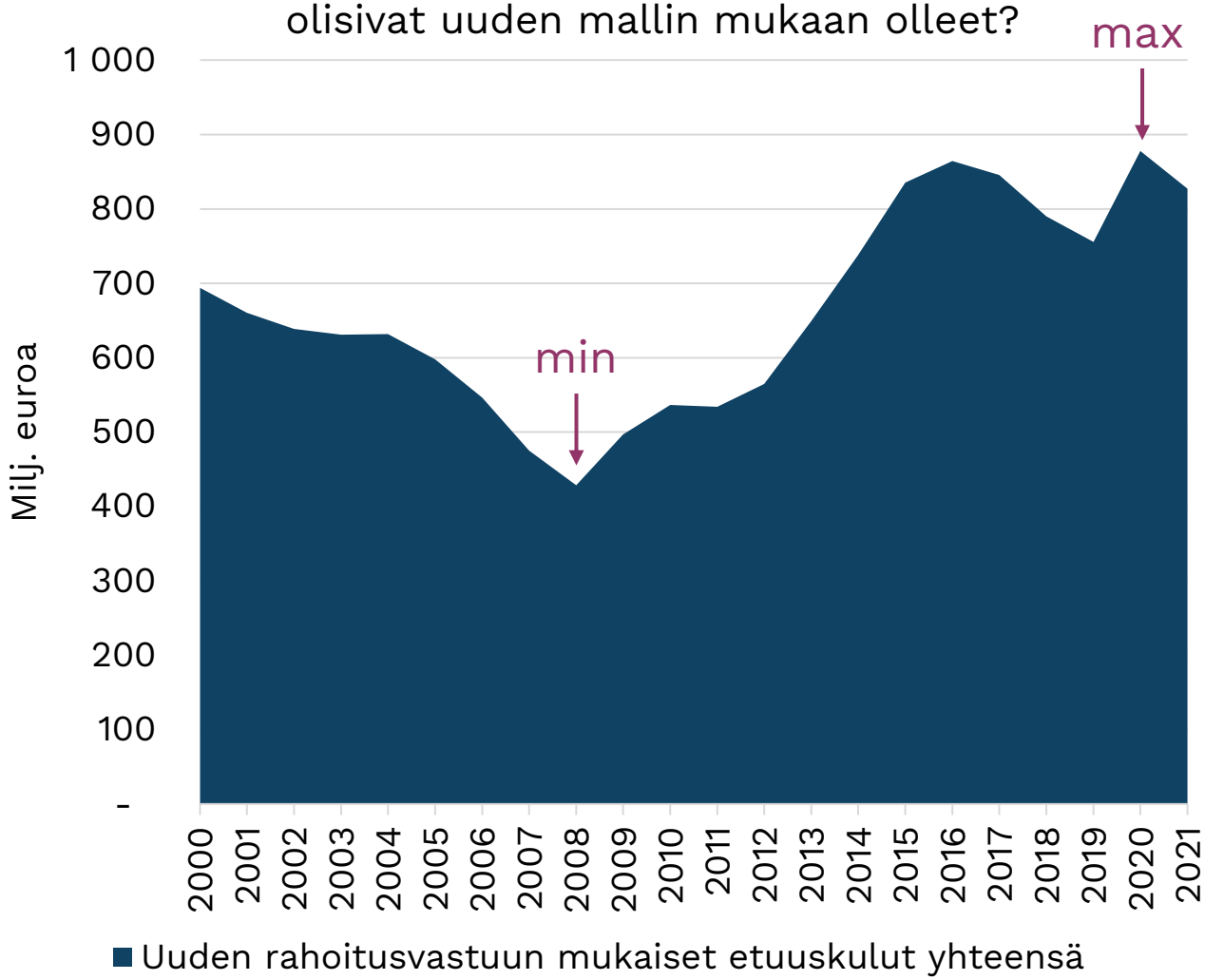

Kuntaliitto/Mehtonen/11.10.22
Lähde: hallituksen esitys, VM, Kela, Veronmaksajien keskusliitto

1) Arvio vuoden 2022 veroista. Vuodesta 2023 alkaen kunnallisveron osuus puolittuu (noin) ja valtion verotulot kasvavat vastaavasti.

TE-uudistuksen muutoskulut

- Uudistukseen liittyviä muutoskuluja syntyy mm.
  - Työvoimaviranomaisten sähköisten palvelujen ja järjestelmien rakentamisesta sekä integraatioista
  - Käyttöönotosta (mm. työntekijöiden koulutus, käyttövaltuushallinta, kunnan arkkitehtuuriin sovittaminen, tietoturva)
  - Henkilöstökuluista (mm. muutosten suunnittelu, työn ohjaaminen, hankintojen ja sopimusten valmistelu)
- Kunnille aiheutuvien kertaluonteisten kulujen suuruudeksi on arvioitu 15-25 miljoonaa
- Kunnille aiheutuvien jatkuvien tietojärjestelmäkulujen suuruudeksi arvioidaan 5-10 miljoonaa
- Muutoskulujen arviointiin liittyy epävarmuutta

Lähde: hallituksen esitys, Kuntaliitto

KUNTALIITTO

TE-palvelut 2024

Kiitos!